

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Освітня програма	2475 Українська мова та література. Світова література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	2475
Назва ОП	Українська мова та література. Світова література
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.01 українська мова та література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Марчук Людмила Миколаївна, Ватаманюк Оксана Анатоліївна, Козлов Роман Анатолійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	01.03.2023 р. – 03.03.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://vnu.edu.ua/uk/spetsialnist-035-filolohiya-op-ukrayinska-mova-ta-literatura-svitova-literatura> https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-02/%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%97%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B8_2.pdf

Програма візиту експертної групи <https://vnu.edu.ua/uk/spetsialnist-035-filolohiya-op-ukrayinska-mova-ta-literatura-svitova-literatura> <https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-02/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B7%D0%B8%D1%82%D0%B8.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Українська мова та література. Світова література» демонструє вдале продовження традицій підготовки філологів-україністів у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. Констатуємо загальну відповідність ОП і процесу її реалізації вимогам, які висуваються за критеріями 1-5, 7-9, а також взірцеву відповідність вимогам критерію 6. Цілі та програмні результати навчання ОП відповідають стандарту вищої освіти, доречно уточнені і доповнені, однак недостатньо, щоб відображати фактичні особливості ОП, напрацьовані з урахуванням думок різних груп стейкхолдерів. Більшість ОК дають змогу досягнути поставлених цілей і ПРН, становлять логічну взаємопов'язану систему, яка все ж потребує коригування щодо узгодження в часі практичних ОК з відповідними теоретичними пререквізитами. Обсяги ОП і окремих ОК відповідають законодавству, однак реальне навантаження здобувачів варто оцінювати більш різними інструментами. Реалізовані у ВНУ адміністративні та освітні практики дають широкі можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії, забезпечують формування соціальних навичок і різноплановість практичної підготовки здобувачів. Проте фактично не розрізняються практичні та семінарські заняття, а кількість лекційних годин становить майже 50% від аудиторного навантаження. Позитивною є спроба реалізувати на ОП елементи дуальної освіти. Правила прийому на ОП відповідають законодавству і особливостям ОП з огляду на умови воєнного стану. Діють чіткі правила і процедури визнання результатів навчання, отриманих поза межами ОП. ОП цілком забезпечує підготовку фахівця, здатного здійснювати самостійну фахову і дослідницьку діяльність, комунікувати в українській і зарубіжній академічних спільнотах. Проте потребують уваги оновлення змісту освіти на основі найновіших досягнень у галузі та розробка силабусів для малокомплектних груп. Професійна та академічна кваліфікація НПП відповідає вимогам, змісту і цілям ОП, уможливує досягнення ПРН. Конкурсний відбір здійснюється за чіткими процедурами. Роботодавці, зарубіжні й вітчизняні вчені і практики залучені до розвитку і реалізації ОП. Системно підтримується, морально і матеріально стимулюється професійний розвиток викладачів. Комплекс позитивних практик, які реалізуються у ВНУ задля підтримки і розвитку людських ресурсів, заслуговує на високу оцінку. Реалізація ОП і діяльності НПП забезпечена матеріально-технічними засобами на досить високому рівні та має перспективи для розвитку, зокрема в контексті поглибленого вивчення іноземної мови. ВНУ проводить активну діяльність у контексті внутрішнього забезпечення якості ОП, наявності чітких процедур моніторингу і своєчасного реагування на виявлені недоліки в реалізації ОП, підтримує загальну сформованість культури якості вищої освіти. Усі нормативні документи розміщено на сайті університету. Наявні різноманітні інструменти висвітлення діяльності ВНУ і ФФЖ.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Зв'язок мети ОП «Українська мова та література. Світова література» зі стратегічною орієнтацією ВНУ на європейський дослідницький простір.
2. Урахування потреб ринку праці під час формування та уточнення ПРН.
3. Контроль досяжності визначених стандартом ПРН під час внесення змін до складу освітніх компонентів у нових редакціях ОП.
4. Деталізована структурно-логічна схема ОП, яка відображає зв'язки між ОК різних циклів і лінійок.
5. Усі ОК, зокрема й ті, що не стосуються спеціалізації 035.01 «Українська мова та література», перебувають в одній предметній області.
6. Широкий спектр можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії.
7. Система спеціалізованих практик: краєзнавчої (фольклорної), краєзнавчої (діалектологічної), лінгвоукраїнознавчої, джерелознавчої, літературно-редакторської і практики в органах публічної влади.
8. Врахування в силабусах формування соціальних навичок, підкріплене додатковими ЗК.
9. Правила і процедури визнання результатів навчання, отриманих поза межами ОП, дієвість яких підтверджується.
10. Високий науковий і методичний рівень навчання і викладання.
11. Дотримання студентоцентрованого підходу, принципу академічної свободи та своєчасного інформування здобувачів.
12. Реальний досвід інтернаціоналізації освітнього процесу, підтверджений реалізованими програмами академічної мобільності.
13. Системність, нормативна врегульованість, чіткість, прозорість, зрозумілість контрольних заходів.
14. Чіткість і зрозумілість політики дотримання академічної доброчесності та відповідної культури.
15. Підтримка активності НПП за рахунок скорочення навчального навантаження.
16. Колективні міжкафедральні наукові та творчі проекти.
17. Широкі можливості закордонного стажування для НПП, використання яких підтверджується.
18. Різноманітні підстави преміювання НПП: за захист докторської дисертації, за публікацію в журналі, що входить до наукометричної бази даних Scopus (Q1), за результатами ранжування.
19. Висока публікаційна активність НПП.
20. Стале функціонування наукових шкіл.
21. Хороша матеріально-технічна база університету, факультету, бібліотеки, навчально-наукових лабораторій, музею.
22. Різноманітна організаційна, консультаційна, психологічна, соціальна підтримка здобувачів.
23. Ефективна

багатогранна робота навчально-методичного відділу забезпечення якості вищої освіти разом із чіткою нормативною базою. 24. Організаційна і консультативна підтримка гарантів, належне стимулювання їхньої роботи. 25. Розвинені інструменти публічного висвітлення діяльності університету. 26. Наявність анкет для обговорення проєкту ОП та чинної ОП для її подальшого оновлення, що забезпечує різностороннє вивчення скарг, пропозицій та рекомендацій.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Невідображення в цілях і ПРН ОП її фактичних особливостей. 2. Неузгодженість в часі послідовного вивчення окремих ОК. 3. Невідповідність типу краєзнавчих практик ОП 27 і ОП 28 змісту передбачених навчальних завдань. 4. Фактичне нерозрізнення семінарських і практичних занять. 5. Велика кількість лекційних годин, що не корелює із орієнтацією ОП «на практичну підготовку фахівців». 6. Незаплановані години самостійної роботи для виконання і захисту ІНДЗ за окремими ОК. 7. Недостатній контроль за оновленням змісту освіти на основі найновіших досягнень і сучасних практик у галузі. 8. Відсутність силабусів, розроблених з урахуванням реального аудиторного навантаження малокомплектних груп здобувачів. 9. Недостатньо деталізований розподіл балів за змістовими модулями. 10. Невикористання лінгафонних кабінетів при поглибленому вивченні іноземної мови. 11. Недостатнє залучення представників роботодавців до проведення тренінгів, майстер-класів, воркшопів у межах освітнього процесу. 12. Несистематизований збір інформації про кар'єрне зростання випускників. 13. Недостатнє узгодження обсягів практичної підготовки за ОП з рекомендаціями роботодавців й випускників. 14. Відсутність на офіційному сайті ВНУ редакції ОП 2019 р., хоча за нею зараз навчаються здобувачі 4 курсу. Рекомендуємо: 1. На основі аналізу фактичних досягнень випускників переглянути цілі й ПРН, розширити їх відповідно до сформульованих ЗК і ФК та унікальних особливостей ОП. 2. У новій редакції ОП забезпечити послідовність опанування ОП 13 і ОП 31, ОП 14 і ОП 32 і точність визначення пререквізитів. 3. Визначити тип краєзнавчих практик ОП 27, 28 відповідно до їхнього змісту. 4. З наступного навчального року розмежувати практичні та семінарські заняття принаймні на рівні силабусів. 5. У новій редакції ОП переглянути співвідношення лекцій і практичних (семінарських) занять. 6. З наступного навчального року обліковувати час на виконання і захист ІНДЗ, якщо воно заплановане в силабусі ОК. 7. Посилити контроль за регулярним оновленням змісту освіти на основі найновіших досягнень і сучасних практик у галузі. 8. З наступного навчального року розробляти силабуси відповідно до реального аудиторного навантаження малокомплектних груп здобувачів. 9. З наступного навчального року деталізувати розподіл балів за змістовими модулями із зазначенням діапазону балів кожного контрольного заходу. 10. Розглянути можливість постійного використання на ОП лінгафонних кабінетів. 11. Постійно залучати представників роботодавців до різних видів активності безпосередньо в освітньому процесі ВНУ. 12. Розробити інструменти системного збору інформації про кар'єрне зростання випускників ОП. 13. Ураховувати пропозиції та рекомендації роботодавців і випускників щодо обсягів практичної підготовки за ОП. 14. У найкоротший термін розмістити на офіційному сайті ВНУ всі чинні редакції освітньої програми, за якими здійснюється підготовка здобувачів; постійно контролювати їх оприлюднення.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Як показує зіставлення редакцій ОП за 2019 і 2020–2022 роки, її мета зазнала уточнень після затвердження і введення в дію «Стратегії розвитку Волинського національного університету імені Лесі Українки на 2020–2024 роки» і має таке формулювання: «Підготовка компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі філології, здатного ефективно вирішувати складні професійні завдання та практичні проблеми, пов'язані з аналізом, творенням, перекладом, оцінюванням та редагуванням текстів різних жанрів і стилів українською та англійською / польською мовами; продукувати та успішно реалізовувати інноваційні ідеї; здійснювати пошуково-дослідницьку діяльність відповідно до національних і європейських пріоритетів розвитку суспільства та держави». Через візію компетентного конкурентоспроможного фахівця у меті ОП підкреслено зв'язок з місією ВНУ: «Волинський національний університет імені Лесі Українки – класичний університет, що створює, зберігає та поширює знання в природничій, суспільній, гуманітарній і технічній наукових сферах. Університет – це спільнота, яка формує високоосвічену, національно свідому, чесну, небайдужу, творчу особистість, здатну незалежно мислити і відповідально діяти згідно з принципами добра та справедливості, для розвитку відкритого і демократичного суспільства» (<https://cutt.ly/E8UjloL>, с. 2). Сформульована мета ОП також відповідає окремим стратегічним цілям ВНУ: «Наука відповідно до пріоритетів європейського дослідницького простору», «Університет європейського

формату зі збереженням унікальності волинських освітніх традицій». Аналіз змісту ОП вказує також на її відповідність стратегічній цілі ВНУ «Популяризація та брендінг Волинського регіону», що, очевидно, варто відобразити в меті ОП (<https://cutt.ly/E8UjloL>, с. 4). Конкретні цілі ОП в редакціях 2020-2022 року відповідають цілям, визначеним відповідним стандартом вищої освіти (наказ МОН України від 20.06.2019 № 869) з незначним коригуванням (актуалізовано діяльність, пов'язану з перекладом і редагуванням текстів). Вони також відповідають місії ВНУ і, можливо, потребують уточнення відповідно до специфіки змісту ОП. Загалом мета і цілі ОП сформульовані чітко і однозначно, видаються цілком досяжними.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі ОП та програмні результати навчання повністю відповідають визначеним у відповідному стандарті вищої освіти з уточненнями, що в якості іноземних ідеться саме про «англійську / польську мови». Додатковим у всіх редакціях ОП є ПРН 20 «Надавати консультації із дотримання норм сучасної української літературної мови та культури мовлення». У редакції ОП 2019 р. наявний також ПРН 21 «Адекватно оцінювати взаємозв'язки культурних і літературних феноменів різних епох», доречно знятий в наступних редакціях ОП. Зі змісту наданого протоколу засідання робочої групи ОП від 05.04.2022 видно, що випускники схвалюють і підтримують збереження додаткового ПРН 20. Серед інших груп стейкхолдерів, чия думка врахована під час формулювання цілей та програмних результатів ОП, варто визначити академічне середовище, завдяки якому був розроблений відповідний стандарт вищої освіти. Водночас привертає увагу більша кількість унікальних загальних і фахових компетентностей в ОП, які відсутні в стандарті вищої освіти. Доречним буде на основі аналізу реальних досягнень випускників ОП відобразити цю унікальність, як й інші особливості ОП, у відповідних програмних результатах навчання.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Оскільки цілі та програмні результати навчання ОП повністю відповідають визначеним у відповідному стандарті вищої освіти, можна констатувати їх відповідність тенденціям розвитку спеціальності й галузевому контексту. Це також вказує на врахування найбільш загального вітчизняного досвіду реалізації подібних програм. У цілях та ПРН підкреслено актуальність поглибленого вивчення англійської / польської мови, а також формування перекладацьких навичок, що є важливим для прикордонного Волинського регіону, про що неодноразово йшлося на зустрічах з учасниками різних фокус-груп і відкритій зустрічі. Ця особливість ОП, а також уведення додаткового ПРН 20 пов'язані зі специфікою ринку праці й частим працевлаштуванням випускників в органах влади, як показує аналіз відповідних даних. Збільшення в регіоні кількості внутрішньо переміщених осіб через розв'язану рф війну також зумовлює потребу в мовній культурі консультивання, а отже, доречності ПРН 20. Разом з тим доречним буде ширше відображення в ПРН тих особливостей ОП, які зумовлені регіональними умовами та фактично наявні в змісті й процесі реалізації ОП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Визначені в ОП програмні результати навчання повністю відповідають визначеним у відповідному стандарті вищої освіти, затвердженому наказом МОН України від 20.06.2019 № 869. Наявне в ОП уточнення стосується поглибленого вивчення поряд з українською мовою англійської або польської (ПРН 1, 11), а також спеціалізованого вивчення зарубіжної літератури (ПРН 8). Досягнення визначених стандартом і уточнених в ОП програмних результатів навчання забезпечене належною кількістю освітніх компонентів. Зв'язки між ПРН і освітніми компонентами відображені у відповідній матриці 5 (с. 21–22 освітньої програми). Аналіз попередніх редакцій ОП (2019–2021 рр.) дає можливість констатувати, що зміни складу освітніх компонентів відбувалися з урахуванням їх відповідності визначеним ПРН і необхідності забезпечення їх досягнення.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Зв'язок мети ОП зі стратегічною орієнтацією ВНУ на європейський дослідницький простір. 2. Урахування потреб ринку праці під час формулювання та уточнення ПРН. 3. Контроль досяжності ПРН під час внесення змін до складу освітніх компонентів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. Невідображення в цілях і ПРН ОП тих її особливостей, які: – відповідають стратегічній цілі ВНУ «Популяризація та брендинг Волинського регіону»; – відображені в додаткових ЗК і ФК; – фактично наявні в змісті та процесі реалізації ОП. Рекомендуємо: 1. На основі аналізу фактичних досягнень випускників переглянути формулювання ПРН і розширити їх відповідно до сформульованих ЗК і ФК та інших унікальних особливостей ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілі та програмні результати навчання ОП сформульовані чітко й однозначно, у повній відповідності до стандарту вищої освіти з доречним уточненням і доповненням додаткового ПРН 20. При цьому фактично враховано думку кількох груп стейкхолдерів. Проте видається, що сформульовані цілі та ПРН не відображають фактичних особливостей освітньої програми, які можна виявити з комплексного аналізу її змісту та процесу реалізації. Уточнене формулювання стандартних і введення додаткових ПРН підкреслить унікальність ОП і дасть можливість більш точно визначити її мету та цілі відповідно до стратегічних пріоритетів розвитку ВНУ, регіональних особливостей і потреб ринку праці. Таким чином, ОП демонструє загальну відповідність вимогам критерію 1 з необхідністю вдосконалення її ключових показників.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам ч. 4 ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту» і стандарту вищої освіти. Усі обов'язкові освітні компоненти (180 кредитів, 75%) спрямовані на формування загальних і фахових компетентностей, визначених стандартом вищої освіти. Обсяг вибіркових освітніх компонентів становить 60 кредитів ЄКТС (25 %), що відповідає п. 15 ч. 1 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту». Обсяг практичної підготовки (краєзнавча (фольклорна), краєзнавча (діалектологічна), лінгвокраїнознавча, джерелознавча, літературно-редакторська практики і практика в органах публічної влади) за ОП становить 24 кредити (10%).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП чітко структурований за циклами загальної і професійної підготовки та вибіркових дисциплін, роками і семестрами вивчення. Таке ж членування відображене і в навчальному плані. Структурно-логічна схема додатково відображає змістові лінії освітніх компонентів: української мови, української літератури, зарубіжної літератури, іноземної мови. Більшість ОК становлять логічну взаємопов'язану систему, відображену на відповідній схемі (с. 17 ОП). Як показує зіставлення редакцій ОП, структурно-логічна схема зазнавала уточнень, зокрема пов'язаних зі зміною складу ОК. З редакції 2020 р. в ній відображаються також зв'язки між ОК. Крім того у більшості силабусів ОК наводиться інформація про пререквізити та/або постреквізити. Проте низка ОК викликають зауваження, зокрема й пов'язані зі збереженням логічної послідовності теоретичної та практичної підготовки. Пререквізитом для ОП 31 «Літературно-редакторська практика» (за навчальним планом припадає на листопад – початок грудня) визначено ОП 13 «Теорія і практика редагування», екзамен з якого складається у січні наступного року. Пререквізитом для ОП 32 «Практика в органах публічної влади» (припадає на березень – квітень) визначено ОП 14 «Мовнокомунікативна діяльність у публічній сфері», екзамен з якого складається у червні. Пререквізитом для ОП 13 «Теорія і практика редагування» (5 семестр) визначено ОП 11 «Синтаксис української мови» (6–7 семестр). Пререквізитом для ОП 33 «Курсова робота з мови» (6 семестр) на схемі позначено повний курс лінгвістичних дисциплін, зокрема ОП 11 «Синтаксис української мови», ОП 12 «Стилістика та культура української мови», які вивчаються в 6–8 семестрах. Аналіз силабусів ОК вказує, що сукупно всі ОК дають можливість досягнути поставлених в ОП цілей і ПРН. В ОП достатньо чітко виражена гуманітарна складова, що, крім фахових ОК, забезпечується ОЗ 1 «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» і ОЗ 3 «Основи громадянського суспільства та політичних знань».

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст всіх обов'язкових компонентів ОП відповідає предметній області заявленої спеціальності 035 Філологія. При цьому зміст дисциплін циклу загальної підготовки адаптується до потреб майбутніх філологів: це підтверджується свідченнями НПП і аналізом силабусів. Зміст частини дисциплін фахової підготовки (ОП 2–21, 27–34) відповідає предметній області спеціалізації 035.01 Українська мова та література. Зміст інших фахових дисциплін лишається в межах предметної області визначеної спеціальності, проте інших спеціалізацій: ОП 1 – англійської або польської мови; ОП 22–26 – зарубіжної літератури. Таке поєднання спеціалізацій у межах однієї ОП становить її сильну сторону та забезпечує унікальність.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Можливість формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії забезпечується на різних рівнях ОП: через вибіркові дисципліни, варіативний зміст ОК і окремих завдань у їхніх межах. Обсяг вибіркових ОК становить 60 кредитів ЄКТС (25%), що відповідає п. 15 ч. 1 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту». Процедура вибору ОК описані в чинному «Положенні про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» (<https://cutt.ly/n8U2Vav>, р. 2, 3, 4), є зрозумілими, прозорими, відбуваються на базі спеціального програмного комплексу. Здобувачам доступний вибір з каталогу всіх вибіркових дисциплін ВНУ. Зрозумілість, інформативність і фактичне дотримання процедур вибору підтвержене в інтерв'ю зі здобувачами. Обрані здобувачами дисципліни відображені в індивідуальних навчальних планах студентів, зразки яких надані на запит. Аналіз зразків силабусів вибіркових дисциплін, що обрані здобувачами у 2022–2023 н.р. показує їх фактичне змістове наповнення та відповідність заявленим назвам цих освітніх компонентів. Під час подачі документів для зарахування на ОП здобувачам пропонується визначитися з іноземною мовою, яка буде поглиблено вивчатися в межах обов'язкових ОК: англійською або польською (у редакції ОП 2019 це вибір належав до обсягу вибіркових дисциплін, що відображено і в навчальному плані; у наступних редакціях відбулися зміни). За свідченнями гаранта усі здобувачі 2 року обрали англійську мову; а інтереси здобувачів 1 року розділилися: 12 вивчають англійську, а 4 – польську (разом з такою ж підгрупою здобувачів, які навчаються на ОП «Середня освіта. Українська мова та література. Світова література» спеціальності 014 Середня освіта. У частині ОК (ОЗ 4 «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність», ОП 3 «Вступ до мовознавства», ОП 13 «Теорія і практика редагування», ОП 17 «Історія української літератури 1-ї пол. XIX ст.», ОП 22 «Історія зарубіжної літератури від античності до XVIII ст.») здобувачам пропонується виконати індивідуальне науково-дослідне завдання, переважно за темою на вибір здобувача. Це також готує здобувача до вибору тем за ОП 33 «Курсова робота з мови», ОП 34 «Курсова робота з літератури». Своєрідною формою забезпечення можливості реалізації індивідуальної освітньої траєкторії є введення до навчального плану консультацій за кожним ОК. За твердженням начальника навчального відділу Л. Заєць і декана факультету філології та журналістики Л. Лавринович цей вид навчальних занять не є обов'язковим для здобувача, і він може використовувати відповідний бюджет часу на власний розсуд: звертаючись до викладача або ні.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів за ОП здійснюється у формі спеціалізованих ОК, практичних робіт і спеціальних індивідуальних завдань (проектів). На ОП передбачено 4 навчальні (безвідривні) практики (ОП 27, 28, 29, 30), 2 виробничі (відривні) практики (ОП 31, 32) і 2 курсові роботи (ОП 33, 34). Загальний обсяг практик – 24 кредити, що становить 10% від обсягу ОП і відповідає вимогам п. 5.11 чинного у ВНУ «Порядку формування освітніх програм та навчальних планів...» (<https://cutt.ly/R8U5bnQ>, с. 13). Виробничі практики (літературно-редакторська і практика в органах публічної влади) належно забезпечені базами їх проведення, що підтверджується наданими на запит договорами з відповідними установами. Проблемною стороною практичної підготовки здобувачів видається одночасне планування практики із теоретичною підготовкою здобувачів за відповідними ОК. При цьому згідно з НП навчальні практики не локалізовані в часі, тож збіжність у часі ОП 15 «Український фольклор» з ОП 27 «Краєзнавча (фольклорна) практика» та ОП 7 «Українська діалектологія» з ОП 28 «Краєзнавча (діалектологічна) практика» може бути аргументована. Натомість за НП виробничі практики чітко локалізовані в часі, тому збіжність у часі ОП 13 «Теорія і практика редагування» з ОП 31 «Літературно-редакторська практика» та ОП 14 «Мовнокомунікативна діяльність у публічній сфері» з ОП 32 «Практика в органах публічної влади» видається недоречною. Крім того, силабуси ОП 27 «Краєзнавча (фольклорна) практика» і ОП 28 «Краєзнавча (діалектологічна) практика» містять інформацію про «навички з дослідницької діяльності в польових умовах», «майстер-клас у польових умовах», завдання «Записати говірковий матеріал (у визначених селах Волинської та Рівненської областей) за програмою, запропонованою науковим керівником». Таким чином, ці практики передбачають виїзд за межі міста й мають відповідати вимогами п. 5.11 «Порядку формування освітніх програм та навчальних планів...» (<https://cutt.ly/R8U5bnQ>, с. 13), а їх локалізацію в часі варто узгодити з відповідними теоретичними ОК. У навчальному плані та силабусах ОК не розрізняються семінарські та практичні заняття, хоча ця різниця показана в

п. 5.3.2, 5.3.3 чинного у ВНУ «Положення про організацію освітнього процесу...» (<https://cutt.ly/o8IeL3x>, с. 13–14). У всіх ОК ці заняття позначені, як практичні, хоча в інтерв'ю НПП називали різні форми роботи зі здобувачами, зокрема і семінарські дискусії. Для обов'язкових ОК (окрім ОК 1 «Англійська / польська мова», для якого виділено 458 годин практичних занять) НП передбачає 914 годин практичних (семінарських) і лабораторних занять і 874 годин лекцій, що може вказувати на недостатній обсяг цієї форми практичної підготовки здобувачів.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

В ОП порівняно з відповідним стандартом вищої освіти вдосконалено ЗК 12 «Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій і самовдосконалення інформаційно-цифрової грамотності впродовж життя», а також додано ЗК 14 «Здатність до адаптації та дії в новій ситуації» і ЗК 15 «Здатність генерувати та поширювати нові ідеї (креативність)», формування яких забезпечуються переважно навчальними і виробничими практиками, курсовими роботами. Це позитивний приклад удосконалення формованих ЗК у світлі розвитку соціальних навичок здобувачів. Увага ВНУ до формування в студентів соціальних навичок відображена і в змісті силабусів ОК, більшість з яких містять перелік конкретних соціальних навичок. Серед них найчастіше згадуються: – здатність логічно і критично мислити; – креативність, оригінальність та ініціативність; – лідерство; – уміння працювати в команді та взаємодіяти; – навички ефективної комунікації; – логічна аргументація; – розв'язання проблем і формування ідей; – здатність керувати своїм часом; – розуміння важливості вчасного і якісного виконання поставлених завдань.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

За ОП присвоюється професійна кваліфікація «Фахівець з української та англійської / польської мов, української та зарубіжної літератури». Відповідний професійний стандарт відсутній. Відповідно до чинного у ВНУ «Порядку формування освітніх програм та навчальних планів...» (<https://cutt.ly/R8U5bnQ>) професійну кваліфікацію за ОП пропонується «формулювати відповідно до Професійного стандарту спеціальності (у випадку його наявності) або Довідника кваліфікаційних характеристик професій з урахуванням змісту ОП (або / зокрема за умови, що зміст ОП передбачає достатній обсяг ОК, які формують необхідні фахові компетентності для відповідної професійної кваліфікації)» (п. 5.1, с. 10). Чинний «Довідник кваліфікаційних характеристик професій» висуває вимоги до професії «Фахівець» (<https://cutt.ly/H8U64cm>, п. 34 групи «Фахівці»), які, як видається, цілком забезпечуються змістом представлених в ОП освітніх компонентів. Кожна зі складових присвоюваної професійної кваліфікації забезпечена окремою лінійкою ОК.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Більшості освітніх компонентів ОП призначено обсяг 3–4 кредитів на семестр, що видається достатнім для досягнення цілей ОП і визначених результатів навчання. За свідченнями гаранта, НПП, здобувачів ВО і начальника навчально-методичного відділу забезпечення якості вищої освіти Н. Балабухи, моніторинг навантаженості здобувачів здійснюється у межах спеціально організованого опитування наприкінці семестру та через групові й індивідуальні бесіди викладачів зі здобувачами. Оприлюднені результати опитувань (<https://cutt.ly/28OT1Os>, <https://cutt.ly/F8OT8qk>, <https://cutt.ly/k8OT7xo>) демонструють загальну задоволеність здобувачів рівнем навчального навантаження. Під час інтерв'ю здобувачі також згадали приклади погодження з викладачем обсягів навчальних завдань. Згідно з чинною у ВНУ «Пояснювальною запискою до складання силабусу освітнього компонента...», «силабус освітнього компонента погоджується гарантом освітньо-професійної (освітньо-наукової/освітньо-творчої) програм, затверджується, перезатверджується протоколом кафедр» (<https://cutt.ly/38OOwUP>, с. 4). Таким чином, відповідальність за прогнозування реального навантаження здобувачів згідно з тематичним планом і навчальними завданнями ОК покладається на викладача, гаранта і кафедру. При цьому повноваження гаранта в цій частині не конкретизовані нормативними документами ВНУ. Аналіз змісту силабусів засвідчує, що здебільшого бюджет часу самостійної роботи і консультацій здобувачів адекватно розподілений між темами. Водночас у тих силабусах ОК, де передбачене виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ОЗ 4, ОП 3, ОП 17, ОП 22), для його виконання не призначені години самостійної роботи. Не визначено також бюджет часу, у межах якого має відбуватися перевірка виконання ІНДЗ, хоча висунуті вимоги передбачають «тривалість презентації – орієнтовно 15 хвилин». При цьому виконання таких завдань є обов'язковим, тож важливим є прогнозування відповідного навантаження здобувачів. Окремої уваги також потребує контроль кількості текстів, визначених для обов'язкового прочитання в силабусах історико-літературних ОК.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів ВО за дуальною формою освіти на цій ОП не передбачена. У ВНУ від 2020 р. є чинним «Положення про підготовку здобувачів освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної освіти» (<https://cutt.ly/m8OVK0Q>). Згідно з процедурою, визначеною р. 3 цього документа, здобувачка 4 року навчання Ірина Штефусь у січні 2023 р. уклала тристоронній договір про здобуття ВО (за ОП 1 «Польська мова») з елементами дуальної форми освіти з ВНУ і Товариством польської культури на Волині імені Єви Фелінської (<https://cutt.ly/P8OMpCo>). Таке впровадження елементів дуальної освіти є позитивним, проте потребує накопичення й аналізу даних задля висновування про його ефективність.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Деталізована структурно-логічна схема ОП, яка відображає зв'язки між ОК різних циклів і лінійок. 2. Усі ОК, що стосуються основної та додаткових спеціалізацій, перебувають в одній предметній області. 3. Широкий спектр можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії. 4. Система спеціалізованих практик. 5. Врахування в силабусах формування соціальних навичок, підкріплене додатковими загальними компетентностями (ЗК 14, 15).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. Неузгодженість в часі послідовного вивчення окремих ОК, передусім пов'язаних пар теоретичних і практичних. 2. Невідповідність типу краєзнавчих практик ОП 27 і ОП 28 змісту передбачених навчальних завдань. 3. Фактичне нерозрізнення семінарських і практичних занять. 4. Велика кількість лекційних годин, що не корелює із орієнтацією ОП «на практичну підготовку фахівців». 5. Незаплановані години самостійної роботи для виконання і захисту ІНДЗ за окремими ОК. Рекомендуємо: 1. Забезпечити послідовність опанування ОП 13 і ОП 31, ОП 14 і ОП 32 і точність визначення пререквізитів. 2. Визначити тип краєзнавчих практик ОП 27, 28 відповідно до змісту навчальних завдань у них. 3. Розмежувати практичні та семінарські заняття принаймні на рівні силабусів. 4. Переглянути співвідношення лекцій і практичних (семінарських) занять. 5. Обліковувати час на виконання і захист ІНДЗ, якщо воно заплановане в силабусі ОК.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг освітньої програми і окремих її компонентів відповідає законодавству та здебільшого співвідноситься із реальним навантаженням здобувачів. Проте окремі силабуси ОК містять обов'язкове індивідуальне науково-дослідне завдання без виокремлення для його виконання і захисту годин самостійної роботи. Більшість ОК становлять логічну взаємопов'язану систему, у якій потребує коригування тип краєзнавчих практик і відповідно узгодження більшості практик із відповідними теоретичними пререквізитами. Окрім цього, сукупність ОК дає змогу досягнути поставлених цілей і ПРН. Важливо, що зміст всіх ОК циклу фахової підготовки лежить у межах предметної області спеціальності 035 Філологія незалежно від фактичної відповідності основній чи додатковим спеціалізаціям. Розроблені у ВНУ та на цій ОП адміністративні та освітні інструменти дають широкі можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії, забезпечують формування соціальних навичок і різноплановість практичної підготовки здобувачів. Водночас варто звернути увагу на фактичне нерозрізнення практичних і семінарських занять і значну кількість лекційних годин, що суперечить заявленій тезі: «Освітньо-професійна програма <...> зорієнтована на практичну підготовку фахівців» (с. 6 ОП). Присвоювана за ОП професійна кваліфікація забезпечена достатньою кількістю ОК. Обсяг окремих складових ОП співвіднесений з реальним обсягом навчального навантаження, яке вимірюється шляхом опитувань і співбесід. Водночас не для всіх видів навчальних завдань обліковується час виконання і захисту. Таким чином, структура і зміст ОП загалом відповідають вимогам критерію 2, проте окремі її компоненти потребують уважної корекції, до дає можливість для оцінки "В".

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

«Правила прийому до Волинського національного університету імені Лесі Українки» оприлюднені на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/X8SDKoJ>, <https://cutt.ly/J8SDCT4>), додаткова інформація також наведена на сторінці оголошень приймальної комісії ВНУ (<https://vstup.vnu.edu.ua/>). Прийом здобувачів на навчання за ОП здійснюється за нормами, викладеними в основному тексті й у додатках 4 і 18 «Правил...» Норми чіткі, зрозумілі, однозначні, не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

У додатку 4 до «Правил...» (<https://cutt.ly/t8SHqEV>) визначено, що в конкурсному відборі при прийомі на навчання за ОП результати НМТ 2022 р. враховувалися з такими ваговими коефіцієнтами: українська мова – 0,5, математика та історія України – по 0,25, мотиваційний лист. У додатку 18 до «Правил...» (<https://cutt.ly/X8SJd5G>) визначено, що в конкурсному відборі при прийомі на навчання за ОП результати ЗНО 2020–2019 рр. враховувалися з такими ваговими коефіцієнтами: українська мова та література – 0,5, іноземна мова – 0,2, історія України або математика, або біологія, або географія, або фізика, або хімія – 0,25. З огляду на це можна констатувати, що під час вступного випробовування враховуються особливості ОП, визначені відповідністю спеціалізації 035.01 «Українська мова та література», проте меншою мірою враховуються особливості, визначені поглибленим вивченням англійської або польської мови. Однак в умовах воєнного стану це є зрозумілим.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила та процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, містяться в чинних у ВНУ нормативних документах: «Положенні про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті...» (<https://cutt.ly/d8SBNWZ>, р. II); «Положенні про порядок переведення, поновлення, відрахування здобувачів освіти та надання їм академічної відпустки...» (<https://cutt.ly/f8SNuwa>, п. 1.4, р. II); «Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу...» (<https://cutt.ly/18SNxPX>, пп. 2.1.8–2.1.14, р. 4). Правила належно оприлюднені, доступні. Аналіз таких правил підтверджує їхню чіткість і зрозумілість, відповідність Лісабонській конвенції (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_308). Для уніфікованої реалізації цих правил і процедур у ВНУ розроблено відповідні формуляри документів. Приклади реалізації таких правил і процедур на ОП відсутні. Найближча очікувана подія – зарахування кредитів, отриманих здобувачками за програмою міжнародної академічної мобільності між ВНУ імені Лесі Українки і Поморською академією (Слупськ, Польща). Індивідуальна програма однієї зі здобувачок з документами, що підтверджують зарахування кредитів стороною, що приймає, надана на запит. Від ВНУ очікується зарахування отриманих результатів навчання відповідно до чинних правил і процедур.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила та процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, містяться в чинному у ВНУ «Положенні про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті...» (<https://cutt.ly/d8SBNWZ>, р. III, IV). Правила належно оприлюднені, доступні. Аналіз правил і процедур засвідчує їхню чіткість і зрозумілість. На цій ОП визначені правила і процедури реалізуються і, за наданими свідченнями здобувачів і НПП, послідовно дотримуються. На запит надалі Протокол від 09.02.2022 № 1 засідання предметної комісії з валідування результатів неформальної та/або інформальної освіти, створеної розпорядженням декана факультету філології та журналістики № 20-а від 7.02.2022 і Протокол № 1 від 28.12.2022 засідання предметної комісії з валідування результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті (комісія створена відповідно до розпорядження декана факультету філології та журналістики № 15 від 27.12.2022). Обидва документи підтверджують зарахування результатів, отриманих у неформальній освіті, на основі їхньої часткової відповідності компетентностям, що формуються ОЗ 4 «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність».

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1. Правила і процедури різнопланового визнання результатів навчання, отриманих поза межами ОП, дієвість яких підтверджується.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендуємо: 1. За умов стабілізації гуманітарної ситуації в Україні скоригувати умови вступу на навчання за ОП відповідно до поглибленого вивчення в її межах англійської / польської мови.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Чинні правила прийому на навчання за ОП відповідають законодавству та особливостям ОП у межах, можливих за умов воєнного стану. В університеті розроблені і діють правила і процедури, що дають широкі можливості для визнання результатів навчання, отриманих поза межами ОП, зокрема у формальній та неформальній освіті. Надані свідчення переважно підтверджують дієвість цих правил і їх послідовне дотримання під час реалізації ОП. Водночас без достатнього і різноманітного досвіду реалізації таких правил і його аналізу ЗВО відповідність наявної реалізації ОП вимогам критерію 3 може бути оцінена на «В».

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи та сприяють досягненню заявлених в освітній програмі цілей. Освітній процес на ОП, що акредитується, здійснюється за такими формами: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студентів, практична підготовка, контрольні заходи згідно з Положенням про організацію навчального процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/uchb>). Методи навчання та викладання є різноманітними: репродуктивний, метод проблемного викладення матеріалу, дослідницький, евристичний, пояснювально-ілюстративний методи, метод моделювання, метод інтерактивного навчання та ін. При огляді матеріально-технічної бази ЕГ переконалась, що належним чином обладнані навчальні аудиторії, є необхідні мультимедіа тощо. На онлайн зустрічах ЕГ отримала інформацію про участь ЗО у внутрішній системі забезпечення якості вищої освіти, анкетування здобувачів щодо форм і методів навчання і викладання, результати якого аналізуються органами студентського самоврядування (ВНУ імені Лесі Українки). Результати опитування за даною ОП свідчать про те, що всі здобувачі задоволені формами та методами навчання і викладання, Опитування ЗО засвідчує: 100% ЗО дізнаються про форми контролю, порядок і критерії оцінювання від НПП і понад 70% – одночасно з силабусів ОК (<http://surl.li/ctkxx>). В умовах дистанційного навчання учасники освітнього процесу працювали у синхронному (сервіс відеоконференцій Zoom і додатків-месенджерів на зразок Viber) або асинхронному режимі (електронна пошта та ресурси університетської освітньої платформи MOODLE або Microsoft Teams (офіс 365)). На зустрічі зі здобувачами та випускниками ОП підтверджено надані Гарантом ОП відомості самооцінювання, що достатній рівень академічної свободи підтримується викладачами, ЗО не обмежені у проявах свободи слова, поширенні знань та інформації, мають можливість навчатися за індивідуальною траєкторією, що передбачає вибірковість окремих дисциплін. Поряд з аудиторними формами навчальної роботи передбачені позааудиторні: наукові гуртки, проблемні групи (усього 34, які стосуються ЗО ОП), які функціонують відповідно до принципів академічної свободи та свободи наукової творчості (усього 34, які стосуються ЗО ОП), які функціонують відповідно до принципів академічної свободи та свободи наукової творчості.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Усі учасники освітнього процесу мають змогу вчасно отримати інформацію щодо цілей, змісту і програмних результатів навчання. Освітньо-професійна програма розміщена на сайті університету у відкритому доступі (ОП 2022-2021 р. <https://cutt.ly/R8Zethi>). Критерії оцінювання в програмі чіткі та описані в силабусах, у яких міститься інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання (на сайті розміщені силабуси нормативних та вибіркових дисциплін за 2021, 2022 рр.). У ВНУ існує практика зменшення до 50% аудиторного навантаження для малокомплектних груп. При цьому в межах ОК відбувається перерозподіл тем

між аудиторним і самостійним вивченням, змінюється порядок оцінювання результатів навчання здобувачів (до прикладу, максимальна оцінка за практичне заняття може становити 4 бали, а не 2 при тому ж тематичному змісті). Але учасники освітнього процесу послуговуються силабусами, розробленими для повнокомплектних груп. Такий підхід видається неприйнятним, оскільки при ньому здобувачі малокомплектних груп отримують недостовірну інформацію про порядок вивчення ОК.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Основним критерієм атестації здобувачів вищої освіти першого рівня є атестаційний екзамен, силабус якого відповідає «Положенню про екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти» (<http://surl.li/dmrcs>). Результати спроектовано на спеціальність «Українська мова та література. Світова література». Поєднання навчання і досліджень на ОП реалізується під час науково-виробничих практик (краєзнавчої (фольклорної); краєзнавчої (діалектологічної); лінгвокраїнознавчої, літературно-редакторської, джерелознавчої, практики в органах публічної влади), а також шляхом залучення здобувачів до написання курсових робіт, до участі у наукових конференціях і в роботі наукових гуртків на факультеті. Під час навчання на ОП здобувачі мають підготувати 2 курсових роботи з обов'язкової дисципліни («курсова з мови» і «курсова з літератури»). ЗО беруть участь у науковій діяльності. На факультеті функціонує наукове товариство аспірантів та студентів факультету, видається Збірник «Scripta manent. Молодіжний науковий вісник факультету філології та журналістики», викладачі кафедр факультету здійснюють науково-дослідну роботу за напрямками, що сприяють формуванню професійних компетентностей здобувачів освіти. Зв'язок між викладанням та науковими дослідженнями забезпечує функціонування магістратури та аспірантури зі спеціальністю 035 «Філологія». Створено сприятливі умови та наявні можливості для поєднання навчання і досліджень за ОП. На факультеті працюють проблемні групи: на кафедрі української мови з таких групи, на кафедрі історії та культури української мови 8, на кафедрі теорії літератури та зарубіжної літератури 7, на кафедрі української літератури 7, на кафедрі полоністики та перекладу 10. Наукові спрямування проблемних груп пов'язані з ОК ОП, це і «Актуальні проблеми теорії та методики викладання української мови» (кер. проф. Н. Костусяк), «Жанрово-стильова специфіка текстів різних функційних типів» (кер. доц. І. Левчук), «Мовотворчість Лесі Українки» (проф. С. Богдан) «Актуальні питання сучасного літературознавства та методики викладання літератури» (доц. О. Головій), «Польсько-українські літературні паралелі» (доц. О. Вишневська) та ін., що дає можливість НПП та ЗО створювати цікаві проекти, створений відеопроєкт «СЛОВОжиття Лесі Українки», проєкт «Геополоністика – віртуальний міст між культурами» та ін.. Щорічно за участю здобувачів освіти проводяться Всеукраїнська науково-практична конференція «Масова комунікація: історія, сьогодення, перспективи» (щоріч уже 10-а), за результатами яких публікуються збірки наукових праць. На зустрічах з ЕГ викладачі і здобувачі освіти підтвердили активну участь ЗО в науковій роботі. Здобувачі виступають з науковими доповідями, що сприяє розвитку як професійних навичок, так і soft skills.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

НПП ЗВО постійно оновлюють зміст освіти на основі сучасних напрямків та досягнень у дослідженні теорії літератури, мови, лінгводидактики. Оновлення змісту освіти здійснюється за пропозиціями викладачів кафедри та академічної спільноти. Вагому роль в оновленні змісту ОП відіграє тісна співпраця із академічними інститутами (Інститут української мови НАН України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України), практиками та роботодавцями, що представляють як органи державної влади та місцевого самоврядування м. Луцька та області, так і музеї, засоби масової інформації тощо. Оновлені списки рекомендованої літератури в силабусах (ОП 5. Правописний практикум української мови, ОП 7. Українська діалектологія, ОП 11. Синтаксис української мови та ін.), проте трапляються і списки літератури, у яких не актуалізовані сучасні наукові дослідження (ОП 17, ОП 20, ОП 4). З новими досягненнями в галузі мовознавства та літературознавства постійно знайомлять здобувачів першого рівня вищої освіти та колег, про що свідчать наукові заходи факультету у 2022/23 н. р. (зустріч з асп. І. Дружук «З любов'ю до діалектології», публічна лекція проф. С. Богдан «"...Вихована (і) в українській мові": вектор нашого поступу й перемог, або Чи була Леся Українка "завзятим лінгвістом?"» в межах проєкту «Словозброя українського поступу», видання бібліографічних праць: «Лінгвістична історіографія кафедри української мови» (Луцьк, 2020) (соціальні сторінки кафедр в соціальній мережі «Фейсбук»). Результати опитувань обговорюються на засіданні кафедри та вченій раді факультету. Силабуси щороку затверджуються відповідними протоколами. Питання внесення змін та модернізації змісту освіти здійснюється на підставі аналізу результатів підсумкового оцінювання, зворотного зв'язку із здобувачами та через опитування стейкхолдерів щодо змісту ОП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Міжнародна робота здійснюється в межах стратегії розвитку ВНУ імені Лесі Українки на 2020–2024 рр. (<https://cutt.ly/u8ZtonX>), де однією з цілей зазначено формування університету європейського формату зі збереженням унікальності волинських освітніх традицій. У структурі університету функціонує відділ міжнародних зв'язків, що опікується інтернаціоналізацією освіти. В рамках ОП діють угоди з понад 10 українськими та

зарубіжними ЗВО. ЗО і НПП задіяні в міжнародних програмах відповідно до укладених угод та беруть участь в наукових заходах, які постійно проводяться викладачами закордонних ЗВО в рамках академічної мобільності, про що свідчать сертифікати, фото-звіти про проведені наукові заходи на сайті факультету та на сторінках соцмереж кафедр. Університет пропонує НПП різні види міжнародних стажувань, напр.: «Інтернаціоналізація вищої освіти. Організація навчального процесу та інноваційні методи навчання у вищих навчальних закладах Польщі» на базі університету Collegium Civitas. У сфері міжнародних зв'язків для ОП варто виділити: – співпрацю з польськими ЗВО: Люблінським університетом імені М. Кюрі-Склодовської, Католицьким університетом імені Яна Павла II, Університетом імені Адама Міцкевича, Ягеллонським університетом, Європейським університетом Віадрина, Люблінським науково-технологічним парком та ін. (стажування НПП); – активну публікацію НПП у Scopus та/або WoS (57,1 %); – участь у міжнародних проєктах, наукових конференціях, підвищення кваліфікації НПП; – організацію міжнародних форумів (зокрема презентацію повного зібрання творів Лесі Українки у 14 т. у ЗВО Польщі (<https://cutt.ly/e3s11MQ>, <https://cutt.ly/93sodrO>)); – спільні проєкти з Варшавським університетом (<https://cutt.ly/F3sNbgB>), Центральною спільнотою українців у Німеччині (<https://cutt.ly/u3bihg4>), Українською вільною академією наук у США (проєкт: Спогади про Лесю Українку. Том I–II, 2017, 2021 (<https://cutt.ly/Z3biLER>)); – гостьові лекції як у закордонних ЗВО НПП ВНУ (С. Богдан, В. Яручик), так і закордонних професорів (А. Реґевич, Л. Гемза, С. Романюк (РП). ЗО беруть участь у програмах міжнародної академічної мобільності (В. Пирог, А. Коляда, О. Лазарева, Ю. Сидорчук – Поморська академія в Слупську, РП, 2022–2023 рр.); наукових проєктах (А. Приходько – Культурний простір – sacrum (РП, 2022 р.); конференціях (С. Бойко, А. Заяць, О. Лазарева, В. Пирог, Ю. Трофимук (РП, 2022 р.); програмах онлайн-курсів (С. Бойко, В. Гавенко, Ю. Маховська (Німеччина, 2023 р.).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Навчання і викладання на ОП здійснюється на високому науковому та методичному рівнях та забезпечує формування системи передбачених програмою компетентностей. 2. Дотримання студентоцентрованого підходу, принципу академічної свободи та своєчасного інформування здобувачів про освітній процес. 3. Великий досвід роботи щодо інтернаціоналізації навчального процесу і залучення аспірантів та викладачів до академічної мобільності. 4. Мотивування викладачів щодо покращення навчального процесу та залучення ЗО до дослідницької діяльності, а також співпраця з провідними ЗВО в Україні та академічними інституціями НАН України.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Недостатній контроль за оновленням змісту освіти на основі найновіших досягнень і сучасних практик у галузі. 2. Відсутність силабусів, розроблених спеціально для малокомплектних груп здобувачів. Рекомендуємо: 1. Посилити контроль за регулярним оновленням змісту освіти на основі найновіших досягнень і сучасних практик у галузі. 2. Розробляти силабуси відповідно до реального аудиторного навантаження малокомплектних груп здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП цілком забезпечує підготовку випускника, здатного здійснювати самостійну дослідницьку діяльність, комунікування в українській та зарубіжній академічних спільнотах, проведення фахової діяльності у різних закладах та установах. Рекомендація щодо змісту освіти на основі найновіших досягнень і сучасних практик у галузі не вказує на суттєвий недолік, а є лише порадою щодо удосконалення методичної компоненти. Проте в умовах скорочення аудиторного навантаження малокомплектних груп здобувачів слід більш ретельно підходити до підготовки для них силабусів ОК. ОПП повністю відповідає підкритеріям 4.1, 4.3, 4.5, утім, має поодинокі слабкі сторони в контексті підкритеріїв 4.2 (потребують уточнення силабуси для малокомплектних груп), 4.4 (підбір рекомендованої літератури потребує певної корекції щодо найновіших досліджень). Виявлені недоліки є некритичними і можуть бути усунені в робочому порядку упродовж поточного навчального року, а загальна відповідність вимогам решти підкритеріїв зумовлює оцінку «В» за цим критерієм.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. **Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для**

окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

За результатами інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, випускників ОП минулих років і ознайомлення з документами, що регулюють проведення контрольних заходів і визначають критерії оцінювання («Положення про організацію освітнього процесу...» (<https://cutt.ly/u8ZpEZs>), «Положення про організацію і проведення поточного і підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування...» (<https://cutt.ly/l8ZpP1O>), «Положення про проведення практики здобувачів освіти...» (<https://cutt.ly/i8ZpZAL>)) та силабусами ОП (<https://cutt.ly/G8Zp9FO>) обов'язкових та вибіркових дисциплін, а також результатами опитування здобувачів освіти, які надали представники ЗВО, встановлено, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають змогу встановити досягнення здобувачем результатів навчання для окремого освітнього компонента та ОП загалом, а також оприлюднені заздалегідь на сайті ЗВО, де здобувачі вищої освіти мають можливість з ними ознайомитися до початку вивчення дисципліни. Також на першому занятті тієї чи тієї дисципліни кожен викладач інформує здобувачів вищої освіти про форми контрольних заходів і критерії оцінювання. Варто зазначити, що в окремих силабусах навчальних дисциплін ОП відсутній розподіл балів за змістовими модулями із зазначенням діапазону балів кожного контрольного заходу з урахуванням їх важливості та трудомісткості, також критерії оцінювання кожного окремого виду робіт (напр., самот. роботи або за індивідуальне науково-дослідне завдання (ОК «Україна в європейському історичному та культурному контекстах», ОК «Основи громадянського суспільства та політичних знань»). В умовах запровадження обов'язкового дистанційного навчання форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти додатково регулюються «Положенням про організацію і проведення поточного і підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування...» (<https://cutt.ly/l8ZpP1O>). Інтерв'ювання здобувачів вищої освіти та результати анкетування, демонструють задоволення здобувачів якістю, прозорістю контрольних заходів і оцінювання під час організації освітнього процесу з використанням елементів дистанційного навчання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти України галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 035 «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня затверджений наказом МОН України від 20.06.2019 № 869. Форми атестації відповідають умовам стандарту. Атестація випускників ОП «Українська мова та література. Світова література» спеціальності 035 Філологія відбувається у формі комплексного іспиту, що охоплює навчальний матеріал з української мови, української літератури, зарубіжної літератури та англійської / польської мови. Атестаційний екзамен встановлює відповідність рівня підготовки здобувачів вищої освіти програмним результатам навчання, визначеним ОП «Українська мова та література. Світова література». Атестаційний екзамен складає кожен здобувач освіти після повного виконання ним навчального плану спеціальності 035 Філологія. Силабус атестаційного екзамену складений на основі змісту ОП «Українська мова та література. Світова література (затвердженою вченою радою ВНУ, протокол No 7 від 29 червня 2021 р., та перезатвердженою вченою радою Волинського національного університету, протокол No 8 від 28 червня 2022 р.) з метою оцінки результатів навчання та компетентностей випускників спеціальності 035 Філологія (<https://cutt.ly/k8ZffwT>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів регулюються документами: «Положення про організацію освітнього процесу...» (<https://cutt.ly/u8ZpEZs>), «Положення про організацію і проведення поточного і підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування...» (<https://cutt.ly/l8ZpP1O>). Процедура проведення контрольних заходів та вимоги до них описуються у силабусах навчальних дисциплін, які є у вільному доступі на веб-сайті університету (<https://cutt.ly/G8Zp9FO>). Правила проведення контрольних заходів є чіткими і зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, а також визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторне проходження. За результатами інтерв'ювання здобувачів вищої освіти та представників адміністративного та сервісного персоналу, експертна група прийшла до висновку, що такі правила дотримуються під час реалізації ОП, однак, варто зазначити, що прецеденти оскарження результатів контрольних заходів здобувачами вищої освіти саме цієї ОП, а також прецеденти врегулювання конфліктних ситуацій відсутні. Також питання об'єктивності оцінювання, відсутності конфлікту інтересів контролюються деканатом факультету філології та журналістики. За результатами заліково-екзаменаційної сесії оприлюднюють рейтинг академічної успішності на сайті факультету (<https://cutt.ly/98ZAYVT>), постійно проводяться опитування ЗО.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність

(насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності в ЗВО регулюються «Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки» (<https://cutt.ly/w8ZAJYS>), ВНУ брав участь в проекті «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (2020–2022 рр.). Встановлено, що ВНУ керується чинним законодавством та інструктивними матеріалами МОН України з питань академічної доброчесності. ВНУ уклав договори про співпрацю в галузі академічної доброчесності та перевірки робіт на унікальність: з ТОВ «АНТИПЛАГІАТ» (<https://cutt.ly/Q8ZSgEE>, <https://cutt.ly/n8ZS1Cq>), з ТОВ «ПЛАГІАТ» (<https://cutt.ly/78ZSC78>). Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, про Комітет з етики наукових досліджень оприлюднені на офіційному сайті ЗВО (наука та інновації) (<https://cutt.ly/e8ZDiYt>). Популяризація академічної доброчесності в ЗВО не є декларативною, а реалізується на практиці. Наприклад, інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, представників студентського самоврядування, підтверджують їхню обізнаність щодо процедур дотримання академічної доброчесності, недопустимості плагіату, а також засвідчують існування систематичного інформування та контролю щодо дотримання принципів академічної доброчесності з боку наукових керівників, викладачів, співробітників деканату тощо. Під час онлайн-зустрічей здобувачі підтвердили, що їхні публікації обов'язково й регулярно перевіряються науковими керівниками на антиплагіат, обов'язковою є така перевірка для рукописів, поданих для публікації в наукових часописах ЗВО. Під час інтерв'ювання науково-педагогічного персоналу та здобувачів вищої освіти встановлено, що питання академічної доброчесності розглядаються в межах ОК «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність». Також встановлено, що НПП регулярно ознайомлюють здобувачів із внутрішніми документами, що регламентують питання академічної доброчесності, на всіх етапах здобуття вищої освіти, та дотримуються принципів академічної доброчесності у власній діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

1. Системність та нормативна врегульованість усіх аспектів освітнього процесу, що стосуються контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічної доброчесності. 2. Чіткість, прозорість, зрозумілість форм контролю, критеріїв та процедури оцінювання, які є доступними для здобувачів вищої освіти онлайн (на сайті ЗВО). 3. Чіткість та зрозумілість політики дотримання академічної доброчесності, залученість усіх учасників освітнього процесу до формування культури академічної доброчесності, регулярність та системність проведення заходів із протидії порушення принципів академічної доброчесності, зокрема із залученням сучасних технологічних інструментів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1. Недостатньо деталізований розподіл балів за змістовими модулями. Рекомендуємо: 1. Деталізувати розподіл балів за змістовими модулями із зазначенням діапазону балів кожного контрольного заходу.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Загалом ОП за критерієм «Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність» відповідає встановленим вимогам, а тому експертна група оцінює його за рівнем відповідності «В», а зазначені недоліки не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна та професійна кваліфікація НПП на ОП Українська мова та література. Світова література, представлена у відомостях самооцінювання в Таблиці №2, у повній мірі відповідає навчальним дисциплінам, які вони забезпечують. На ОП викладають 35 НПП, з яких 13 докторів наук, 22 кандидати наук; у т. ч. –15 професорів. Аналіз

інформації, оприлюдненої на офіційному сайті ЗВО, інших доказів (включно з даними про стажування в українських і зарубіжних ЗВО) свідчить про відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів до реалізації ОП та забезпечення досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. НПП виконують від 4-х до 10-ти пп. п. 38 Ліцензійних умов, мають опубліковані статі у фахових виданнях, більше 50% - в журналах, індексованих в Scopus, Web of Science за профілем ОК, 51% НПП мають сертифікати на рівні B2 про знання англійської/польської мови або документи про другий (магістерський) рівень. На ОП 90% НПП захищені зі спеціальності 10.02.01 – українська мова та 10.01.01 українська література, 10.01.03 – література слов'янських народів, атестати доцентів і професорів кафедр української мови, історії і культури української мови, української літератури, теорії літератури та зарубіжної літератури, 10% - НПП, захищені зі спеціальності 07.00.01 – Історія України, 23.00.02 – політичні науки та процеси, мають атестати доцентів та професорів відповідних кафедр – іноземної мови, полоністики і перекладу, історії, політології. НПП мають ступені кандидата / доктора філологічних наук, які стовідсотково відповідають ОК, який вони забезпечують.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Проаналізовано внутрішні документи ЗВО, які регламентують конкурсний добір викладачів, насамперед «Статут ВНУ імені Лесі Українки» (<http://surl.li/bfvxo>), «Колективний договір на 2021-2025 рр. між Уповноваженою власником та профспілковим комітетом працівників ВНУ імені Лесі Українки» (<http://surl.li/evzjd>), «Положення про порядок та основні кваліфікаційні вимоги при призначенні (переведенні) на посади НПП» (<https://cutt.ly/eIWUAp0>), «Положення щодо проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад НПП та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у ВНУ імені Лесі Українки» (<https://cutt.ly/19xeTBR>), «Положення про конкурсну комісію з відбору кандидатів для заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у ВНУ імені Лесі Українки» (<http://surl.li/fgshb>). Процедура конкурсного добору викладачів на заміщення вакантних посад є прозорою, зорієнтованою на оцінку професіоналізму, наукової роботи, особистісних та викладацьких якостей претендентів. Для конкурсного добору наказом ректора створюється одна або декілька конкурсних комісій, яка здійснює розгляд заяв і доданих до них претендентами на вакантні посади документів, перевірку відповідності поданих претендентами документів до вимог, встановлених до науково-педагогічних працівників законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», чинними Ліцензійними умовами, вимогами конкурсу і зазначеним Порядком, а також відповідає за своєчасне інформування про результати конкурсу і надання всім учасникам конкурсу рівних можливостей. Попереднє обговорення академічної та професійної кваліфікації претендентів у їхній присутності відбувається на засіданні кафедри. Затверджені голосуванням висновки обговорення передаються на розгляд відповідної конкурсної комісії. Негативний висновок кафедри або комісії не є підставою для відмови претенденту у розгляді його кандидатури на відповідному засіданні Вченої ради ЗВО. Також під час конкурсного добору за словами НПП враховують відповідну інформацію про рейтинг науково-педагогічних працівників (відповідно до чинного університетського «Положення рейтингове оцінювання НПП, кафедр, факультетів (інститутів) ВНУ імені Лесі Українки» (<http://surl.li/ejvhd>).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу має систематичний характер, яке підтвердилося під час онлайн зустрічі з роботодавцями, в якій взяли участь стейкхолдери ОП – Важатко Оксана Георгіївна, директор Волинського краєзнавчого музею, Книш Тетяна Володимирівна, заступник директора Департаменту «Центр надання адміністративних послуг у місті Луцьку», начальник відділу комунікації «1580», Козюпа Олена Адамівна, начальник відділу забезпечення діяльності керівництва Волинської обласної ради, член ради роботодавців факультету філології та журналістики Волинського національного університету імені Лесі Українки (на факультеті створено Раду роботодавців (<https://cutt.ly/d3rx1hr>)) Мартинюк Микола Іванович, завідувач кафедри філології КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, кандидат філологічних наук, доцент Савельєв Микола Григорович, директор Володимир-Волинського педагогічного фахового коледжу імені А. Ю. Кримського Волинської обласної ради, кандидат педагогічних наук, заслужений працівник освіти України, Степюк Ольга Леонтіївна, начальник загального відділу апарату Волинської обласної державної адміністрації. Під час зустрічі з роботодавцями учасники фокус-групи підтвердили свою постійну співпрацю з групою забезпечення ОП. Учасники фокус-групи наголосили на вагомості ОП. Представники роботодавців висловили зацікавленість у випускниках ОП. У 2021 році був започаткований спільно з роботодавцями проєкт «Освітня траєкторія успіху», в рамках якого проводяться різні заходи. Онлайн зустріч з роботодавцями підтверджують наявність широкого кола постійних і потенційних роботодавців, які систематично співпрацюють із представниками НПП та ЗО задекларованої ОП. Свою думку щодо високої оцінки ОП та спрямування її в європейський простір зазначила Світлана Романюк, д.ф.н., проф. факультету прикладної лінгвістики Варшавського університету.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Відповідно до інформації, яку ЕГ отримала під час онлайн зустрічей зі здобувачами та викладачами, відкритої зустрічі, аналізу відомостей про самооцінювання та сайту ЗВО, з'ясовано, що на ОП періодично відбуваються лекції

запрошених викладачів із зарубіжних університетів. 20 травня 2022 року студенти факультету філології та журналістики ВНУ послушали відкритий онлайн виступ професора Католицького університету Яна Павла II Леха Гемзи. Тема запропонованої лекції: „Навколо проблематики реалізму в оповіданні Ольги Токарчук „Шотландський місяць” (<http://surl.li/fgtyg>). Спільнота філологів-україністів ВНУ підтримала у січні 2023 року проект «Різдвяні зустрічі з письменниками Волині» на базі Волинської державної обласної універсальної наукової бібліотеки імені Олени Пчілки, а саме знайомство із життєвим і творчим шляхом Ольги Ляснюк – письменниці, журналістки, редакторки, голови Волинської організації Національної спілки письменників України (<http://surl.li/fgtyl>). У листопаді 2022 року відбувся майстер-клас «Як написати репортаж, який читатимуть» від журналістки сайту «Перший» Олени Лівіцької – випускниці факультету філології та журналістики. Гостя розповіла про свої публікації у «Reporters», «Локальних історіях», «Liga.net» (<http://surl.li/fgtyo>). В межах тижня факультету ЗВО також у листопаді 2022 року поспілкувалися з редакторкою Ольгою Ляснюк. Спікерка поділила своїм багаторічним досвід роботи в медіа, на радіо, у газетах, журналах, інтернет-виданнях, головним редактором молодіжного журналу «Птаха», а також журналістом, денним і нічним випусковим редактором у регіональних ЗМІ. Плідна співпраця Волинського національного університету імені Лесі Українки з Інститутом української мови України й Інститутом літератури імені Т. Г. Шевченка Національної академії наук України. Спільні проєкти втілювались у проведенні численних науково-теоретичних і науково-практичних конференцій, підготовці спільних видань, підвищенні кваліфікації, обміні науково-педагогічними кадрами тощо. Відбувся спільний проєкт ЗВО й Інститутом літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України, з нагоди 150-річчя від дня народження Лесі Українки було успішно підготовлено та видано повне нецензуроване академічне зібрання творів письменниці в 14 томах. У ювілейний 2021 рік згадані установи також спільно провели Міжнародний науковий симпозіум «Леся Українка: особистість, нація, світ» за участі кращих лесезнавців світу (<http://surl.li/fgtzc>). Лише у контексті співпраці ЗВО з закладами-партнерами здобувачі за ОПП у 2022 році слухали лекції Г. Хоменко, доцента ХНПУ імені Г. Сковороди (<https://cutt.ly/p9xSKHv>); М. Жулинського, академіка НАН України, директора Інституту літератури імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/t3pWKYj>) та ін. 20 травня 2022 року відбулася Міжнародна наукова конференція, співorganizаторами якої стали факультет філології та журналістики Волинського національного університету імені Лесі Українки та філологічний факультет Університету в Білостоці (Республіка Польща).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У ВНУ прийняті та реалізуються низка програм, спрямованих на професійний розвиток викладачів. Так, відповідно до Положення про підвищення кваліфікації (<http://surl.li/bergu>) підвищення кваліфікації викладачів ОП здійснювалось у ЗВО України та за кордоном. До прикладу, викладач Л. Голоух пройшла підвищення кваліфікації (стажування) «Edukacja i nauka bez granic» Люблінський університет імені Марії Кюрі-Склодовської, кафедра української філології. 1 березня – 31 травня 2020 р.; Н. Костусяк – підвищення кваліфікації (стажування). Рівненський державний гуманітарний університет, кафедра української мови імені проф. К. Ф. Шульжук 01.10.2021 – 31.12.2021р.; В. Соколова та Г. Яструбецька – міжнародне стажування за програмою підвищення кваліфікації «Фандрейзинг та організація проектної діяльності в закладах освіти: європейський досвід» для педагогічних та науково-педагогічних працівників Польща – Україна 12 червня – 18 липня 2021 р. У ВНУ запроваджена також власна внутрішня система підвищення кваліфікації НПП шляхом участі в конференціях, симпозіумах, семінарах, тренінгах тощо, основне призначення якого – вдосконалення викладацької та професійної підготовки НПП. НПП за ОП пройшли такі підвищення кваліфікації у ВНУ: під час міжнародного наукового симпозіуму «Леся Українка: особистість, нація, світ» Волинський національний університет імені Лесі Українки, факультет філології та журналістики 11–13 червня 2021 року; на науково-практичному семінарі «Лінгвостилістика ХХІ століття: стан і перспективи» Волинський національний університет імені Лесі Українки, 17–26 червня 2021 року та ін. В університеті функціонує Положення про організацію та проведення сертифікатних курсів у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/evzco>). Також в університеті мовним центром Clever організуються курси інтенсивного вивчення англійської та польської мов для викладачів та здобувачів. Координаційну діяльність щодо питань підвищення кваліфікації у структурі ЗВО здійснює Навчально-науковий інститут неперервної освіти. Для НПП створено можливості видавати монографії, підручники та посібники, писати дисертації. Професійному розвитку викладачів сприяє міжнародне співробітництво ВНУ, що спрямовано на інтеграцію університету до європейського та світового освітнього простору і є невіддільною частиною його діяльності. Партнерами університету є вищі як з України, так і закордонні (<https://vnu.edu.ua/uk/partnery-zakladu>) Контакти з установами інших країн дають можливість підвищувати кваліфікацію співробітників, вдосконалювати програми та дисципліни, організувати літні школи, проводити спільні проєкти, до прикладу кафедри української мови, української літератури Рівненського державного гуманітарного університету та Волинського національного університету імені Лесі Українки провели спільний захід у межах нещодавно підписаного договору про наукову та науково-методичну співпрацю між науково-педагогічними працівниками.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Відповідно до наданих доказів університетська система для мотивації професійного розвитку викладачів, яка регламентується «Колективний договір на 2021-2025 рр. між Уповноваженою власником та профспілковим комітетом працівників ВНУ імені Лесі Українки» (<http://surl.li/evzjd>), є дієвою. Відповідно до «Положення про рейтингове оцінювання НПП, кафедр, факультетів (інститутів) ВНУ» (<http://surl.li/ejvhd>) передбачає преміювання за захист докторської дисертації (такі премії отримали Т. Масицька (2018), Т. Левчук (2019)); за публікацію в журналах першого квартилю в наукометричній базі Scopus. 7 осіб, що забезпечують ОПП, премійовано 2021 р. за

участь у підготовці повного нецензурованого академічного зібрання творів Лесі Українки в 14 томах (Ю. Громик, Н. Колошук, О. Маланий, Л. Семенюк, В. Сірук, В. Соколова, В. Яручик). Також за твердженням фокус-групи НПП здійснюється зменшення на 100 годин навчального навантаження за публікацію(-ї) у наукових часописах, які індексуються в наукометричних базах Scopus та WoS. Преміювання НПП здійснюється після захисту докторських дисертаційних досліджень та за публікацію в журналі, що входить до наукометричної бази даних Scopus (Q1), що регламентується Колективним договором (<http://surl.li/mbqs>) та Положенням про заохочувальні відзнаки (<http://surl.li/fhlql>). Викладачі, які забезпечують ОП отримали нагороди та відзнаки різного рівня (серед яких: Премія Івана Виговського (В. Яручик), звання – Заслужена діячка культури Республіки Польща (О. Яручик), нагрудні знаки «Відмінник освіти» (С. Богдан, В. Давидюк, Т. Масицька), «За високі наукові та освітні досягнення» (С. Богдан), численними грамотами й подяками, а також корпоративними відзнаками ЗВО: Бронзовий нагрудний знак (1 НПП) Срібний нагрудний знак (5), Золотий нагрудний знак (12) і Гравертон (10). Вони вносять суттєвий внесок у підготовку висококваліфікованих кадрів, розвиток університету тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

У ЗВО функціонує система сприяння професійному розвитку викладачів, що дозволяє постійно підвищувати як професійну, так і академічну кваліфікацію науково-педагогічних працівників. Роботодавці та професіонали-практики систематично залучені до освітнього та наукового процесу. У ЗВО наявна нормативно-правова база, яка регламентує стимулювання професійних компетентностей викладачів, а також матеріально заохочує науково-педагогічних працівників університету, які постійно вдосконалюють свої професійні вміння й активно працюють над науковими дослідженнями. Таким чином у ЗВО постійно присутні унікальні практики: – підтримка активності НПП за рахунок скорочення навчального навантаження; – колективні міжкафедральні наукові та творчі проекти, що сприяють взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу; – широкі можливості закордонного стажування через договори ВНУ з закордонними університетами; – різноманітні підстави преміювання НПП: за захист докторської дисертації, за публікацію в журналі, що входить до наукометричної бази даних Scopus (Q1), за результатами ранжування; – висока публікаційна активність НПП, що працюють на ОП; – функціонування наукових шкіл.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Професійна та академічна кваліфікація викладачів відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності та цілям ОП, дозволяє досягти цілей програми та програмних результатів навчання. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими, зрозумілими та забезпечують необхідний рівень професіоналізму. До освітнього процесу залучені роботодавці, зарубіжні вчені, професіонали-практики та українські експерти в галузі мовознавства та літературознавства. У ЗВО системно підтримується та стимулюється професійний розвиток викладачів морально та матеріально. НПП преміюються за здобуття наукового ступеня доктора наук, за публікацію в журналі, що входить до наукометричної бази даних Scopus (Q1). Усі науково-педагогічні працівники мають високу публікаційну активність, у тому числі у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз. Професійному розвитку викладачів сприяє міжнародне співробітництво ВНУ, що спрямовано на інтеграцію університету до європейського та світового освітнього простору і є невіддільною частиною його діяльності. Залучення професіоналів-практиків до реалізації освітнього процесу у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється під час розробки та обговорення ОП. Стейкхолдери беруть активну участь у обговоренні та вдосконаленні ОП. З усіма базами практик підписані договори. З огляду на повну відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів цілям ОП, залучення роботодавців, закордонних лекторів, спільного виконання науково-дослідних робіт, організації внутрішнього та зовнішнього стажування, семінарів з підвищення кваліфікації та різноманітних програм професійного та особистісного розвитку викладачів, а також дієвих систем матеріального та морального заохочення викладачів, добре спланованого залучення регіонального аспекту до ОП можемо констатувати її вірцеву відповідність вимогам Критерію 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічна база ЗВО здатна забезпечити якісну підготовку фахівців та створює умови для набуття здобувачами фахових компетентностей за спеціальністю 035 Філологія. Навчання ЗО здійснюється у двох навчальних корпусах: навчально-бібліотечному корпусі № 8 та аудиторно-лабораторному корпусі № 2. До ресурсу університету також належать спеціалізовані кабінети та навчально-наукових лабораторії, серед них: західнополіський ономастико-діалектологічний центр, науково-дослідний інститут Лесі Українки, музей Лесі Українки, полоністична майстерня імені Юзефа Лободовського, тощо. Окрім того в університеті діє наукова бібліотека ВНУ імені Лесі Українки, фонд якої налічує понад 838 тис. примірників: (<https://library.vnu.edu.ua/>); працює віртуальна бібліографічна довідка, є доступ до наукометричних баз даних, електронного каталогу, фонду кваліфікаційних робіт, що було продемонстровано на відеопрезентації під час дистанційної зустрічі. ЗО мають можливість користуватися необхідними для навчання матеріалами в електронному форматі, що представлені в інституційному репозитарію (<https://evnuir.vnu.edu.ua>) та є важливим в умовах воєнного стану та дистанційно роботи. Під час зустрічі, здобувачі наголосили на зручності використання коворкінгу, який слугує місцем комунікації та підготовки до занять. Проблемною стороною матеріально-технічного забезпечення є відсутність лінгафонних кабінетів. У ході експертизи та аналізу отриманої інформації встановлено, що загалом навчально-методичне забезпечення ЗВО сприяє досягненню цілей та завдань навчання за ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У ході експертизи встановлено, що викладачі та здобувачі вищої освіти мають безоплатний доступ до необхідного для навчання, викладацької та наукової діяльності обсягу ресурсів, зокрема, до бібліотечного фонду, репозитарію бібліотеки, мережі Інтернет. Платною є лише послуга формування бібліографічного опису у списку джерел, яку здобувач освіти може замовити у працівника наукової бібліотека ВНУ імені Лесі Українки. Окрім того, здобувачі мають можливість безкоштовно отримати допомогу у заповненні заявки на участь у міжнародному проекті чи написанні міжнародного гранту, що реалізується у відділі міжнародних зв'язків ФФЖ.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. В корпусах та аудиторіях створено належні умови для роботи. ЗО зазначили, що в гуртожитку достатньо комфортні умови для проживання, але саме приміщення потребує оновлення. У ЗВО активно функціонує спортивно-оздоровчий комплекс, є 2 стадіони, де здобувачі створили власну футзальну команду та проводять спортивні змагання. Також у ВНУ ім. Лесі Українки діє система психологічної підтримки, що передбачає консультацію психолога, «скриньку довіри» та роботу студентського самоврядування. На сайті університету у розділі «Студенту» є пункт «Психологічна підтримка» (<https://vnu.edu.ua/uk/psykholohichna-robota>), де вказаний номер телефону практичного психолога та кабінет, де ЗО може отримати анонімну, безкоштовну консультацію і допомогу у вирішенні психологічних питань. Окрему увагу, викладачі ЗВО приділяють внутрішньо переміщеним особам, розуміючи потребу у допомозі. Практичний психолог Т.М. Кулик додатково пройшла курс лекцій та практичних занять, які стосуються психологічної підтримки під час війни та допомагає адаптуватись до змін внутрішньо переміщеним особам та тим здобувачам, які цього потребують. За попередніми запитами здобувачів, до ЗВО були запрошені психологи, які провели лекцію на тему «Що таке панічні атаки, як діяти». Під час зустрічі зі ЗО встановлено, що за час їх навчання конфліктних ситуацій не виникало. Взаємостосунки між студентами та викладачами дружні та толерантні. В університеті працює система зворотного зв'язку, де кожен здобувач, може анонімно оцінити роботу викладача.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Інформаційна та консультативна підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою викладачів, деканату, безпосередньо під час занять, та органів студентського самоврядування. Окрім того, уся необхідна інформація міститься на офіційному сайті ФФЖ (<https://cutt.ly/FPrNn43>), де розміщено графіки освітнього процесу, електронний розклад занять, сесій, підсумкової атестації, інформацію про кафедри, наукову діяльність, рейтинги успішності ЗО, результати опитувань, скриньку довіри, інформацію про відомих випускників тощо. Для оперативного інформування і зворотного зв'язку створено сторінку ФФЖ на фейсбуці (<https://cutt.ly/VPr2D1R>), групу в телеграмі. У ВНУ ім. Лесі Українки діють угоди з іноземними ЗВО, що уможливають міжнародний обмін, участь у міжнародних конференціях та конкурсах. Здобувачі використовують ці можливості, беруть участь у таких заходах та мають публікації у міжнародних виданнях. Стипендіальне забезпечення регламентують Правила

призначення стипендій студентам, аспірантам, докторантам ВНУ імені Лесі Українки (<https://cutt.ly/J3u8gmq>) і Порядок формування рейтингу успішності студентів для призначення академічних стипендій у ВНУ імені Лесі Українки (<https://cutt.ly/G3ird5K>), окремо є можливість здобути стипендії Вічного фонду Степана та Євгенії Радіонів (Австралія), Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та ін. Під час зустрічі зі здобувачами та студентським парламентом відзначено повну ознайомленість з усією необхідною та важливою інформацією і задоволеність доступністю такої інформації.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ВНУ імені Лесі Українки створює достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами, зокрема, у корпусі Н, де здійснюється освітній процес за ОПП, облаштовано пандус. Є зона відпочинку, облаштована для здобувачів з дітьми - коворкінг ФФЖ. Як зазначила Н.М. Шульська, заступниця декана ФФЖ з виховної роботи, молодіжної політики та соціальної роботи, «здобувачів з особливими освітніми заселяють в гуртожиток, який знаходиться ближче до навчального корпусу». На факультеті існує практика менторської та тьюторської підтримки здобувачів з особливими освітніми потребами кураторами груп - куратор групи Укр-11 І. П. Левчук надає таку підтримку Валерії Гавенко.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У разі виникнення конфліктних ситуацій ЗО можуть звернутися до керівництва факультету, кафедри чи адміністрації ЗВО як безпосередньо, так і анонімно через Скриньку довіри, де можна поділитися особистими проблемами та інформацією про випадки булінгу, насильства або дискримінації. Окрім того, активно поширюється необхідна інформація щодо дій у разі виникнення таких ситуацій. Більшість опитаних студентів ознайомлена з цією інформацією, знає свої права та порядок дій при виникненні конфліктних ситуацій. У ході зустрічей зі здобувачами було з'ясовано, що конфліктних ситуацій не виникало. У нормативних документах ЗВО чітко прописані процедури розв'язання конфліктних ситуацій, що регулює Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки (<https://cutt.ly/aPrOYxj>). Для недопущення фактів корупції у ВНУ імені Лесі Українки проводять відкриті захисти матеріалів практик, курсових робіт. У разі потреби, кваліфіковану допомогу може надати практичний психолог відділу молодіжної політики та соціальної роботи. На ОПП випадків виникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією, не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильними сторонами ОПП в контексті Критерію 7 є хороша матеріально-технічна база ВНУ імені Лесі Українки та зокрема ФФЖ (бібліотечний репозитарій, доступ здобувачів до наукометричних баз, навчально-наукових лабораторій, музею), що здатна забезпечити якісну підготовку здобувачів, відповідно до завдань ОПП. Активною й налагодженою є робота практичного психолога. Потужною є робота відділу міжнародних зв'язків із залученістю здобувачів до участі в міжнародних проектах, грантах, конкурсах, наукових конференціях. ЕГ переконалася, що здобувачі задоволені освітнім середовищем, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою з боку ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. Наявність платної послуги упорядкування бібліографічних описів, що ставить здобувачів у нерівні умови отримання послуг у ЗВО. 2. Невикористання лінгафонних кабінетів при поглибленому вивченні іноземної мови. Рекомендуємо: 1. Переглянути доцільність платної послуги упорядкування бібліографічних описів. 2. Розглянути можливість створення й використання на ОП лінгафонних кабінетів.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Матеріально-технічне забезпечення ВНУ є на досить високому рівні для здійснення навчання та наукової діяльності. Потужна робота кожної зі структур, яка контролює та підтримує здійснення освітньої діяльності, свідчать про відповідність ОП рівню В за Критерієм 7, оскільки виявлені недоліки не перешкоджають освітньому процесу та можуть бути усунуті за короткий термін.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми відбуваються відповідно до «Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм у ВНУ імені Лесі Українки» (<http://surl.li/nruc>), «Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях...» (<http://surl.li/emsxx>) та «Порядку формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців...» (<http://surl.li/dnwnс>). Координацію дій, пов'язаних з вищезазначеними процедурами, здійснює навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки. Описані у вищенаведених документах процедури мають реальне втілення на ОП. Під час експертизи роботодавці та здобувачі підтвердили свою залученість до перегляду та оновлення ОП, насамперед, через тестування за допомогою гугл-форм на рівень задоволеності ОП та на зустрічах – круглих столах, засіданнях вчених рад. У ході експертизи отримано докази того, що за результатами перегляду в 2022 р. було здійснено низку якісних змін, серед них: оновлення структурно-логічну схему ОП, внесення уточнень в перелік професій, за якими відповідно до Класифікатора професій ДК 003:2010 можливе працевлаштування випускників. Провівши зустрічі з гарантом ОП (І.П. Левчук), керівництвом ЗВО, НПП, засвідчуємо, що ініціювання створення ОП, процес розроблення і затвердження відбувалися системно, поетапно із врахуванням внутрішніх потреб та зовнішніх чинників.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

На онлайн-зустрічах зі студентами та представниками студентського самоврядування з'ясовано, що здобувачі вищої освіти мають можливість ознайомитися зі змістом ОПП на сайті ВНУ ім. Лесі Українки, брати участь у її обговоренні та вносити конкретні пропозиції. Під час бесіди здобувачі зазначили, що їхня думка завжди була цікава викладачам та керівництву університету: свої пропозиції та побажання здобувачі можуть подавати гаранту ОПП, академічному персоналу безпосередньо під час освітнього процесу, окрім того усі здобувачі заповнюють анонімні Google форми щодо задоволеності ОПП. Органи студентського самоврядування є учасниками Вчених рад, на засіданнях яких мають можливість висловити конструктивні зауваження. Зокрема здобувачі зазначили, що залишали пропозицію щодо вилучення з ОПП вивчення творів російських письменників, що було враховано. Окрім того, як зазначено у ВСО, із 2020 р. до складу робочої групи ОП входять ЗО А. Приходько та Р. Шумський (нині випускники), які, долучившись і до останнього перегляду ОПП та рекомендували: під час практичної підготовки ЗО розглянути можливість укладання фахового портфоліо філолога для полегшення працевлаштування; вивчення англійської мови ЗО, які обрали польську мову як іноземну, на рівні додаткових курсів або відповідних ВД. Пропозиції ЗО частково враховані.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час онлайн-зустрічей із роботодавцями з'ясовано їх зацікавленість у високому рівні ОП та їх безпосередню залученість на різних етапах роботи за ОП. Роботодавці безпосередньо беруть участь і в реалізації ОП, пропонуючи свої підприємства і організації як бази практики для здобувачів вищої освіти. Зокрема, О. Важатко зазначила, що сьогодні у Волинському краєзнавчому музеї серед працівників є випускники ВНУ ім. Лесі Українки, та є укладений договір про співпрацю: щорічно здобувачі проходять літературознавчу практику на базі Волинського краєзнавчого музею. Також про підписаний договір із ЗВО та проходження практики здобувачами зазначила і О. Козюпа, начальниця відділу забезпечення діяльності керівництва Волинської обласної ради. Т. Литвиненко, директор Волинського регіонального центру підвищення кваліфікації кілька років поспіль була членом робочої групи з перегляду ОПП, а 2021 р. брала участь у круглому столі з обговорення ОПП. Отже, під час зустрічі з роботодавцями вдалось переконатися у небайдужому, зацікавленому ставленні роботодавців до даної ОПП. Можемо висловити побажання залучати роботодавців до проведення тренінгів, майстер-класів, воркшопів для здобувачів освіти безпосередньо у ЗВО.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Зустріч з випускниками підтвердила їх тісну співпрацю з кафедрою і факультетом. Вони є постійними спікерами на різноманітних лекціях та майстер-класах як і в самому ЗВО так і на інших локаціях, куди запрошують НПП та здобувачів. О. Лівіцька, журналістка видання «Reporters.Media» поділилась, що проводила майстер-клас про репортаж та його особливості для здобувачів. О. Ляснюк, голова Волинської організації Національної спілки письменників України проводить постійні літературознавчі заходи, куди запрошує здобувачів та НПП, останнім таким заходом був творчий захід, присвячений творчості Шевченківського лауреата Василя Слапчука. Окрім того, випускники долучені до формування ОП: О. Ляснюк під час обговорення ОП запропонувала долучити до вивчення сучасних письменників в межах ОП – рекомендацію було враховано. Р. Шумський, судовий експерт групи досліджень у сфері інформаційних технологій Волинського науково-дослідного центру запропонував вилучити із ОП вектор Білорусі у змістовому наповненні програмі, що також було враховано. Окрім того, Р. Шумський відзначив інноваційність та практичний підхід до формування ОП, а саме навчальний курс «SMM-технологія», що є вкрай важливим в умовах сьогодення. На сайті ЗВО є Анкета Асоціації випускників, у якій передбачені питання щодо працевлаштування й кар'єри (<http://surl.li/bewjz>). Окремого спеціального збору інформації щодо кар'єрного зросту випускників немає.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Щорічно наприкінці I семестру на ФФЖ відбувається внутрішній аудит ОПП, що здійснює деканат, гарант ОПП, працівники навчально-методичного відділу забезпечення якості вищої освіти. За результатами анонімного опитування «Освіта очима студентів» позитивно оцінили рівень задоволеності вибором спеціальності та організації освітнього процесу майже 90% ЗО. Серед чинників, які викликали труднощі: надмірний обсяг самостійної роботи, відсутність мотивації до навчання, особиста неорганізованість, необхідність поєднання роботи та навчання та ін. Результати НПП обговорили на засіданнях кафедр і розробили заходи підтримки ЗО під час навчання в умовах карантинних обмежень та воєнного стану, зокрема серію мотиваційних зустрічей. Ухвалено рішення щодо активізації роботи НПП над створенням електронних курсів на базі платформи Moodle з можливістю доступу 24x7. Як зазначили здобувачі, керівництво факультету швидко реагують пропозиції та шукають шляхи удосконалення ОПП та/або освітньої діяльності з реалізації ОПП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Процедура акредитації первинна для цієї ОП. Під час інтерв'ю начальник навчально-методичного відділу забезпечення якості вищої освіти Н. Балабуха охарактеризувала роботу відділу: регулярну роботу «Школи гарантів», узагальнення і поширення позитивних практик супроводу освітніх програм, обмін досвідом, аналіз і врахування результатів акредитації освітніх програм тощо.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Аналіз ВСО, нормативно-правової бази ВНУ, зустрічей із фокус-групами, зокрема з НПП та іншими представниками академічної спільноти, залучених до освітньої діяльності за ОП продемонстрували, що у ВНУ сформована культура якості вищої освіти. Гарант і група забезпечення ОП завдяки тісній співпраці з роботодавцями, спілкуванню із здобувачами, студентським самоврядуванням докладає чималих зусиль для оновлення ОП. Гарант ОП та викладачі відкриті до спілкування та обміну досвідом, у чому ЕГ мала змогу пересвідчитися під час онлайн-зустрічей. На високому рівні є організація навчального процесу, орієнтація процесу викладання на потреби здобувачів освіти (студентоцентризм), відсутність дискримінації та дотримання принципів доброчесності, якість матеріально-технічного забезпечення та умов навчання, якість підтримки в навчанні від науково-педагогічних працівників та адміністрації факультету/інституту, задоволеність навчанням ЗО. Усі учасники навчально-освітнього процесу свідомо дотримуються академічної доброчесності та розуміють цінність і вагомість якості освіти. Водночас впроваджена низка локальних нормативно-правових актів, що допомагають врегулювати можливі конфліктні ситуації різного характеру, зокрема: 1) конфліктні ситуації щодо призначення стипендій чи формування рейтингу успішності вирішує стипендіальна комісія відповідно до Порядку формування рейтингу успішності студентів для призначення їм академічних стипендій (<https://cutt.ly/G3ird5K>); 2) проблеми щодо корупційних діянь вирішують на основі ЗУ Про запобігання корупції та Антикорупційної програми (<https://cutt.ly/L3it6cf>); 3) вирішення конфліктних ситуацій щодо дотримання академічної доброчесності реалізують завдяки Кодексу академічної доброчесності (<https://cutt.ly/qzwoIyT>) та Положенню про систему запобігання та виявлення академічного плагіату

у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників (<https://cutt.ly/N3wprnED>) тощо. У разі виникнення конфліктних ситуацій ЗО можуть звернутися до керівництва факультету, кафедри чи адміністрації ВНУ, до уповноваженої особи з антикорупційної діяльності (як безпосередньо, так і анонімно (через Скриньку довіри, соцмережі, телефоном, через органи студентського самоврядування, кураторів тощо).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У ВНУ ефективно працює навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти. Існує чітка нормативна база, що націлена на моніторинг якості освітнього процесу та виявлення недоліків в процесі реалізації ОП; наявні положення, що регулюють дотримання академічної доброчесності; наявне активне залучення здобувачів вищої освіти до процесу покращення та оновлення ОП, залучення випускників та роботодавців до освітніх і науково-практичних заходів та до перегляду і покращення ОП. Керівництво ВНУ, НПП, здобувачі проявили позитивне ставлення до конструктивної критики та прагнення до постійного вдосконалення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

1. Недостатнє залучення представників роботодавців до проведення тренінгів, майстер-класів, воркшопів у межах освітнього процесу. 2. Несистематизований збір інформації про кар'єрне зростання випускників. 3. Недостатнє узгодження обсягів практичної підготовки за ОП з рекомендаціями роботодавців й випускників. Рекомендуємо: 1. Залучати представників роботодавців до різних видів активності безпосередньо в освітньому процесі ВНУ. 2. Розробити інструменти системного збору інформації про кар'єрне зростання випускників ОП. 3. Враховувати пропозиції та рекомендації роботодавців і випускників щодо обсягів практичної підготовки за ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Діяльність ВНУ у контексті внутрішнього забезпечення якості ОП, наявність чітких процедур моніторингу і своєчасного реагування на виявлені недоліки в реалізації ОП та загальна сформованість культури якості вищої освіти дають підстави вважати відповідність вимогам критерію 8 на рівні «В». Окреслені недоліки є несуттєвими та можуть бути виправлені найближчим часом.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО функціонує ряд документів, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу зокрема: Статут, Колективний договір, Правила внутрішнього розпорядку, Кодекс академічної доброчесності, Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях, Положення про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання ЗО, Положення про індивідуальний навчальний план студента, Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу, Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, Положення про проведення практики ЗО, Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій та ін., які розміщені на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/83tzKwA>). З 2017 р. у ЗВО запроваджено електронний документообіг (на базі MS Office 365), з 2020 р. – електронний розклад занять ([http://94.130.69.82/cgi\[1\]bin/timetable.cgi](http://94.130.69.82/cgi[1]bin/timetable.cgi)). Окрім того, сайт не є єдиною платформою спілкування та інформування – університет, факультет, студентське самоврядування, НПП та інші структури університету мають сторінки у Фейсбуці, Телеграмі, на яких висвітлюють свою діяльність та діяльність університету. Під час зустрічей ЕГ з роботодавцями, академічним персоналом, НПП, здобувачами з'ясовано, що всі учасники академічної спільноти мають до них вільний доступ. Відповідні правила та процедури є зрозумілими, чіткими, позитивно сприймаються та послідовно виконуються всіма членами академічної спільноти.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Проект ОП, за словами стейкхолдерів, оприлюднювався заздалегідь: вони давали рекомендації та висловлювали зауваження під час круглого столу «Якісна підготовка філолога: сьогодення і перспективи» 01.06.2021 р., що було враховано у новій редакції ОП. Наразі на офіційному веб-сайті ВНУ імені Лесі Українки оприлюднено ОП 2020, 2021 і 2022 рр. Встановлено, що на офіційному сайті ВНУ не розміщена ОП в редакції 2019 р., хоча за нею зараз навчаються здобувачі 4 курсу. Рекомендуємо не допускати такого в майбутньому.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформацію про ОПП (її цілі, компоненти, очікувані результати навчання та ін.) оприлюднено на офіційному сайті ВНУ імені Лесі Українки. Кожен учасник академічної спільноти має вільний доступ до цієї інформації. На сторінці факультету філології та журналістики розміщено інформаційні пакети ОПП з 2018 до 2022 рр.; у загальноуніверситетському Каталозі освітніх програм і вибіркових дисциплін – профілі всіх ОПП ЗВО, зокрема й цієї: <https://cutt.ly/88Vum6d>. На головній сторінці сайту ВНУ імені Лесі Українки інформація постійно оновлюється. Активно висвітлюються всі події суспільного життя університету. Є форми зворотнього зв'язку.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Розвинені інструменти публічного висвітлення діяльності університету. Позитивною практикою є наявність анкет для обговорення проекту ОП та чинної ОП для її подальшого оновлення, що забезпечує різностороннє вивчення скарг, пропозицій та рекомендацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1. Відсутність на офіційному сайті ВНУ редакції ОП 2019 р., хоча за нею зараз навчаються здобувачі 4 курсу. Рекомендуємо: 1. Не допускати нерозміщення чинних редакцій ОП на сайті.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу врегульовані у відповідних нормативних документах ЗВО, які розміщено на сайті ЗВО, а також на сторінках факультету та загальноуніверситетських відділів. Сайт не є єдиною платформою спілкування та інформування – університет, факультет, студентське самоврядування, НПП та інші структури університету мають сторінки у Фейсбукці, Телеграмі, на яких висвітлюють свою діяльність та діяльність університету. У результаті здійсненого аналізу можемо стверджувати про відповідність закладу вищої освіти вимогам критерію в контексті прозорості та публічності. Висловлені зауваження можна виправити у найближчі терміни.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої

освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

1. Назви освітніх компонентів "Курсова робота з мови", "Курсова робота з літератури" видаються сленговими і, схоже, потребують перегляду. 2. Обсяг силабусів об'ємних ОК (ОП 1 "Англійська / польська мова", ОП 35 "Атестаційний екзамен" і деяких літературознавчих) занадто великий, що спотворює суть цього типу документа. Можливо, доречним буде проаналізувати досвід використання силабусів у ВНУ і вдосконалити формат документа, зробивши його більш зручним. Для ОП 35 доцільним видається розмежування змісту силабуса і навчального посібника.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Козлов Роман Анатолійович

Члени експертної групи

Марчук Людмила Миколаївна

Ватаманюк Оксана Анатоліївна